

**REPUBLIKA SRPSKA
VLADA**

**E
PRIJEDLOG**

**ZAKON
O IZMJENAMA I DOPUNAMA
ZAKONA O OBAVEZNYM OSIGURANJIMA U SAOBRAĆAJU**

Banja Luka, oktobar 2023. godine

**ZAKON
O IZMJENAMA I DOPUNAMA
ZAKONA O OBAVEZNYM OSIGURANJIMA U SAOBRAĆAJU**

Član 1.

U Zakonu o obaveznim osiguranjima u saobraćaju („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 82/15 i 78/20) u članu 12. u stavu 2. zapeta i riječi: „koja ostaje na snazi osam godina od dana stupanja na snagu ovog zakona“ zamjenjuju se riječima: „i utvrđuje rok njihove primjene, a koji ne može biti duži od 31. decembra 2026. godine“.

St. 7. i 8. brišu se, a dosadašnji st. 9, 10. i 11. postaju st. 7, 8. i 9.

U dosadašnjem stavu 9, koji postaje stav 7, riječi: „iz st. 1, 3. i 7. ovog člana“ brišu se.

Član 2.

U članu 15. u stavu 3. poslije riječi: „čuvaju se“ dodaje se riječ: „najmanje“, a u stavu 5. poslije riječi: „način“ dodaju se riječi: „i rokove“.

Član 3.

Poslije člana 54. dodaju se nazivi članova i novi čl. 54a. i 54b, koji glase:

„Centralna elektronska evidencija

Član 54a.

(1) Zaštitni fond je dužan da vodi centralnu elektronsku bazu podataka propisanih članom 15. stav 1. ovog zakona (centralna elektronska evidencija) neophodnih za zaključivanje ugovora o osiguranju i rješavanje odštetnih zahtjeva.

(2) Podatke za centralnu elektronsku evidenciju Zaštitni fond prikuplja, obrađuje, čuva i dostavlja u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita ličnih podataka i propisima o načinu prikupljanja, čuvanja i dostavljanja podataka iz oblasti osiguranja, kao i primjenom statističkih standarda osiguranja.

(3) Podaci za centralnu elektronsku evidenciju prikupljaju se od društava za osiguranje, a mogu se prikupljati i iz registara, odnosno evidencija nadležnih organa na osnovu prethodno usaglašenog protokola i potpisanog sporazuma.

(4) Zaštitni fond i društvo za osiguranje koriste lične podatke o osiguranicima iz centralne elektronske evidencije isključivo u svrhu za koju su podaci pribavljeni.

(5) Društvo za osiguranje je dužno da propisane podatke dostavlja Zaštitnom fondu prema sadržaju, na način i u rokovima koje propiše Agencija.

(6) Društvo za osiguranje i Zaštitni fond formiraju i vode baze podataka iz člana 15. ovog zakona primjenom informacionih sistema koji obezbjeđuju pribavljanje sveobuhvatnih i tačnih podataka, u skladu sa potrebama i zahtjevima poslovanja, čuvanje i obradu tih podataka, njihovu pravovremenu dostupnost ovlašćenim korisnicima, visoku pouzdanost i zaštitu podataka od neovlašćenog pristupa, kontinuitet poslovanja, kao i pouzdanu vezu za razmjenu podataka sa učesnicima u procesu evidentiranja podataka.

(7) Obaveze formiranja i vođenja baza podataka i njihovog dostavljanja Zaštitnom fondu, kao i način korišćenja podataka iz centralne elektronske evidencije propisanih ovim

članom, primjenjuju se i na filijale u Republici Srpskoj društava sa sjedištem izvan Republike Srpske.

(8) Podaci iz centralne elektronske evidencije čuvaju se najmanje sedam godina po isteku ugovora o obaveznom osiguranju, odnosno po okončanju postupka naknade štete.

(9) Zaštitni fond je dužan da Agenciji i Ministarstvu finansija dostavlja podatke iz centralne elektronske evidencije, na njihov zahtjev.

(10) Upravni odbor Agencije donosi akt kojim razrađuje sadržaj podataka centralne elektronske evidencije, način i rokove njihovog prikupljanja, čuvanja, vođenja i dostavljanja, kao i način pristupanja tim podacima.

Ostali poslovi Zaštitnog fonda

Član 54b.

Zaštitni fond može da organizuje stručne obuke svojih članova, zastupnika i posrednika u osiguranju, kao i edukaciju osiguranika i korisnika osiguranja, te da obavlja i druge pomoćne poslove koji doprinose izvršavanju osnovnih zadataka Zaštitnog fonda.“

Član 4.

U članu 66. u stavu 1. u tački 4) ovog zakona u zagradi broj: „10“ zamjenjuje se brojem: „8“.

Član 5.

U članu 67. u stavu 1. u tački 3) riječi: „st. 1, 3, 8. i 9“ zamjenjuju se riječima: „st. 1, 3. i 7“.

U tački 4) u zagradi broj: „11“ zamjenjuje se brojem: „9“.

U tački 7) riječ: „i“ zamjenjuje se zapetom.

Poslije tačke 8) dodaju se zapeta i nova tačka 9), koja glasi:

„9) ne dostavlja podatke Zaštitnom fondu na propisan način (član 54a. st. 5. i 7)“.

Član 6.

U članu 68. u stavu 1. u tački 1) riječ: „i“ na kraju tačke zamjenjuje se zapetom.

Poslije tačke 1) dodaje se nova tačka 2), koja glasi:

„2) ne uspostavi i ne vodi centralnu elektronsku evidenciju u skladu sa ovim zakonom (član 54a. stav 1),“.

Dosadašnja tačka 2) postaje tačka 3).

Član 7.

Poslije člana 70. dodaje se naziv člana i novi član 70a, koji glasi:

„Usklađivanje poslovanja

Član 70a.

Društvo za osiguranje i Zaštitni fond dužni su da usklade svoje poslovanje sa odredbama ovog zakona u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu akta Upravnog odbora Agencije iz člana 54a. stav 10. ovog zakona.“

Član 8.

Poslije člana 71. dodaju se nazivi članova i novi čl. 71a. i 71b, koji glase:

„Donošenje akata

Član 71a.

Upravni odbor Agencije donosi akt iz člana 54a. stav 10. ovog zakona u roku od 90 dana od dana njegovog stupanja na snagu.

Izvještaj o efektima primjene Zakona

Član 71b.

Agencija u okviru izvještaja koje dostavlja Vladi Republike Srpske, odnosno podnosi Narodnoj skupštini Republike Srpske, u skladu sa zakonom kojim se uređuju njena nadležnost i rad, izvještava i o efektima primjene člana 12. ovog zakona, kao i o ispunjenosti uslova za utvrđivanje prestanka obaveze društvu za osiguranje da pribavlja prethodnu saglasnost Agencije na sopstvenu tarifu premija i cjenovnik za osiguranje od autoodgovornosti propisanu tim članom.“

Član 9.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srpske“.

Broj:
Datum:

PREDSJEDNIK
NARODNE SKUPŠTINE

Nenad Stevandić

OBRAZLOŽENJE
PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA
O OBAVEZNYM OSIGURANJIMA O SAOBRAĆAJU

I USTAVNI OSNOV

Ustavni osnov za donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o obaveznim osiguranjima u saobraćaju sadržan je u Amandmanu XXXII na član 68. tačka 6. Ustava Republike Srpske, prema kojoj Republika uređuje svojinske i obligacione odnose i zaštitu svih oblika svojine, pravni položaj preduzeća i drugih organizacija, njihovih udruženja i komora, ekonomske odnose sa inostranstvom koji nisu preneseni na institucije Bosne i Hercegovine, tržište i planiranje, kao i u članu 70. tačka 2. Ustava Republike Srpske, prema kojem Narodna skupština Republike Srpske donosi zakone, druge propise i opšte akte.

II USKLAĐENOST SA USTAVOM, PRAVNIM SISTEMOM I PRAVILIMA NORMATIVNOPRAVNE TEHNIKE

Prema Mišljenju Republičkog sekretarijata za zakonodavstvo, broj: 22.03-020-2725/23 od 23. oktobra 2023. godine, ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u Amandmanu XXXII na član 68. tačka 6. Ustava Republike Srpske, prema kojima Republika, između ostalog, uređuje i obezbjeđuje svojinske i obligacione odnose i zaštitu svih oblika svojine, pravni položaj preduzeća i drugih organizacija, njihovih udruženja i komora. Takođe, članom 70. tačka 2. Ustava propisano je da Narodna skupština donosi zakone, druge propise i opšte akte.

Ovaj sekretarijat je na Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o obaveznim osiguranjima u saobraćaju, aktom broj: 22.03-020-1955/23 od 21. jula 2023. godine, dao pozitivno mišljenje, a Narodna skupština je Nacrt ovog zakona usvojila na Petoj redovnoj sjednici, održanoj 28. septembra 2023. godine.

Razlozi za donošenje ovog zakona sadržani su potrebi odlaganja primjene propisanih rokova slobodnog određivanja cijena osiguranja od autoodgovornosti, kao i proširivanja nadležnosti Zaštitnog fonda Republike Srpske.

S obzirom na to da u fazi razmatranja u Narodnoj skupštini nije bilo primjedaba na Nacrt zakona, tekst Prijedloga zakona u potpunosti odgovara tekstu Nacrta.

Ovaj sekretarijat konstatuje da je tekst Prijedloga usklađen sa Pravilima za izradu zakona i drugih propisa Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 24/14).

Budući da je Republički sekretarijat za zakonodavstvo utvrdio da je ovaj prijedlog usklađen sa Ustavom, pravnim sistemom Republike i Pravilima za izradu zakona i drugih propisa Republike Srpske, mišljenja smo da se Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o obaveznim osiguranjima u saobraćaju može uputiti dalje na razmatranje.

III USKLAĐENOST SA PRAVNIM PORETKOM EVROPSKE UNIJE

Prema Mišljenju Ministarstva za evropske integracije i međunarodnu saradnju broj: 17.03-020-2723/23 od 24. oktobra 2023. godine, a nakon uvida u propise Evropske unije i analize Prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o obaveznim osiguranjima u saobraćaju (Prijedlog), ustanovljen je obavezujući izvor prava koji se odnosi na predmet uređivanja dostavljenog prijedloga.

Obrađivač je prilikom izrade Prijedloga, kao relevantnu, identifikovao Direktivu 2009/138/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta od 25. novembra 2009. godine o osnivanju i

obavljanju djelatnosti osiguranja i reosiguranja (Solventnost II)¹. Član 21. predmetne direktive propisuje uslove polise osiguranja prema kojima države članice ne zahtijevaju saglasnost na opšte i posebne uslove polise i cjenovnike premija osiguranja. Obrađivač je navedeno imao u vidu prilikom formulisanja izmjene člana 12. Zakona o obaveznim osiguranjima u saobraćaju². Izmjenom je predloženo da se djelimična liberalizacija cijena osiguranja od autoodgovornosti prolongira do kraja 2026. godine, kada će se vršiti procjena uslova za mogućnost potpune liberalizacije cijena i usklađivanja sa zahtjevima iz Direktive.

Zbog obrazloženog u Izjavi o usklađenosti stoji ocjena „djelimično usklađeno“.

Usvajanje Prijedloga dopriniće ispunjavanju obaveza iz člana 89. SSP³, koje se odnose na saradnju ugovornih strana u oblasti bankarstva, osiguranja i ostalih finansijskih usluga.

IV RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Razlozi za donošenje izmjena i dopuna Zakona o obaveznim osiguranjima u saobraćaju (u daljem tekstu: Zakon) sadržani su u potrebi prolongiranja utvrđenih rokova slobodnog određivanja cijena (premija) osiguranja od autoodgovornosti (AO), tzv. liberalizacije AO, kao i proširivanja nadležnosti Zaštitnog fonda Republike Srpske (u daljem tekstu: Zaštitni fond) sa poslovima koji predstavljaju sastavni dio organizovane tranzicije sa administrativnog na samostalno utvrđivanje cijena u AO.

Model postepene liberalizacije cijena AO utvrđen je Zakonom 2015. godine i bio je prilagođen tadašnjem stanju i stepenu razvijenosti tržišta osiguranja Republike Srpske. Od tada među osiguravačima postoji svijest o regulatornoj opredijeljenosti po ovom pitanju. Zbog kompleksnosti samog procesa, Zakonom je predviđena fazna liberalizacija, tj. prvo djelimična, a nakon toga i potpuna.

Djelimična liberalizacija AO podrazumijeva da društva za osiguranje koriste sopstveni cjenovnik za osiguranje od autoodgovornosti, isključivo uz prethodnu saglasnost Agencije za osiguranje Republike Srpske (u daljem tekstu: Agencija). Pored toga, društva za osiguranje dužna su u izračunavanju tarife premija da primjenjuju smjernice koje donosi Upravni odbor Agencije.

Budući da je Zakonom utvrđeno da 14. oktobra 2023. godine⁴ prestaje da važi zajednička tarifa premija i cjenovnik za osiguranje od autoodgovornosti koju je donijela Agencija, od tog dana društva za osiguranje dužna su da primjenjuju sopstvene tarife premija za osiguranje od AO na koje je prethodnu saglasnost dala Agencija (djelimična liberalizacija).

Činjenica je da slobodno određivanje cijena osiguranja od AO nosi sa sobom određene prednosti, a koje se ogledaju u adekvatnijoj procjeni rizika i segmentaciji premija, pravičnijem položaju osiguranika usljed individualizacije rizika (ali i njihovom odgovornijem ponašanju), kao i boljeg konkurentskog pozicioniranja osiguravača na tržištu. Međutim, ne treba zanemariti i potencijalne rizike koji se materijalizuju u slučaju nedovoljne pripremljenosti društva za osiguranje, kao i supervizora, za slobodno tržište. Ove tvrdnje zasnovane su na iskustvima pojedinih zemalja koje su prošle kroz tranziciju (Grčka, Bugarska, Rumunija i sl.), čija su društva za osiguranje, s ciljem osvajanja tržišta i penetracije polisa, pala u vlastite zamke dampainga! Rizici po stabilnost sektora osiguranja u cjelini

¹ Directive 2009/138/EC of the European Parliament and of the Council of 25 November 2009 on the taking-up and pursuit of the business of Insurance and Reinsurance (Solvency II) Text with EEA relevance.

² „Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 82/15 i 78/20.

³ Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju između evropskih zajednica i njihovih država članica, s jedne strane i Bosne i Hercegovine, s druge strane („Službeni glasnik BiH – Međunarodni ugovori“, broj 10/08).

⁴ Član 12. stav 2. Zakona.

dodatno su izraženi na tržištima na kojima postoji velika konkurencija osiguravača i na kojima u ukupnoj premiji osiguranja dominira osiguranje od AO, kakvo je i naše tržište. Na našem tržištu posluje 14 društava za osiguranje sa sjedištem u Republici Srpskoj i 10 filijala iz Federacije BiH⁵, a sektorom osiguranja apsolutno dominira usluga autoosiguranja (53,8% od ukupne premije osiguranja odnosi se na autoosiguranje)⁶.

U toku 2020. godine, u uslovima neizvjesnosti trajanja i posljedica pandemije virusa korona, uobzirujući stav učesnika na tržištu osiguranja, kao i Agencije da u vanrednim okolnostima nije primjereno sprovoditi reformske mjere čije bi koristi, u datim okolnostima, bile daleko manje od troškova, prolongirani su rokovi liberalizacije cijena AO izmjenama Zakona⁷.

Imajući u vidu da se do danas domaći realni sektor nije u potpunosti oporavio od posljedica virusa korona, te da su od 2022. godine prisutni značajni inflatorni pritisci i nove negativne ekonomske posljedice globalnih dešavanja, koje su se, između ostalog, manifestovale kroz rast cijena i kamatnih stopa, stvorila se potreba za ponovno preispitivanje zakonom utvrđenih rokova za uvođenje liberalizacije cijena AO.

Svjesna rizika koje nosi ovaj proces, Vlada Republike Srpske je, nakon razmatranja godišnjih izvještaja Agencije za 2021. godinu, odnosno polugodišnjih izvještaja za 2022. godinu, donijela zaključke⁸ kojim je konstatovala da je Agencija kontinuirano sprovodila aktivnosti na pripremi društava za osiguranje za uvođenje liberalizacije cijena osiguranja, uključujući unapređenje poslovanja društava za osiguranje u skladu sa međunarodnim računovodstvenim standardima, kao i kontrolu njihovog tržišnog ponašanja prilikom zaključivanja ugovora o AO, ali i istakla potrebu kontinuiranog informisanja o potencijalnim rizicima i preprekama za realizaciju ove reformske mjere u zakonskom roku.

Postupajući po Zaključku Vlade Republike Srpske, Agencija je Ministarstvu finansija dostavila Informaciju o spremnosti društava za osiguranje i eventualnim rizicima za primjenu zakonskih normi u vezi sa djelimičnom liberalizacijom, uključujući u prelazak na potpuno liberalno utvrđivanje cijena AO u Republici Srpskoj. Iz ove informacije nedvosmisleno proizilazi da se slobodno utvrđivanje cijena AO treba odgoditi do postizanja pozitivnih efekata zdrave tržišne konkurencije, poboljšanja upravljanja rizicima u poslovanju osiguravajućih društava, kao i unapređenja sektora u pogledu promjene strukture portfelja, u smislu smanjenja učešća obaveznih vrsta osiguranja.

U prilog razloga za izmjene i dopune Zakona govori i zajednička inicijativa Udruženja društava za osiguranje Republike Srpske i Udruženja Federacije BiH, upućena entitetskim ministarstvima finansija, kojom se traži odgađanje djelimične liberalizacije, uz obrazloženje da društva za osiguranje smatraju da još nisu spremna za planirane aktivnosti i uz sumnju da bi ista prouzrokovala značajnije poremećaje na tržištu osiguranja.

Zbog svega navedenog, ovim zakonom je predloženo da se djelimična liberalizacija cijena AO prolongira do kraja 2026. godine, a da se početak potpune liberalizacije ne određuje u ovom trenutku eksplicitno zakonom. Potpuna sloboda u formiranju cijena AO trebala bi se zakonom propisati tek nakon što Agencija, kao regulatorni i nadzorni organ sektora osiguranja, upozna Vladu i Narodnu skupštinu Republike Srpske o efektima primjene djelimične liberalizacije i ispunjenosti profesionalnih i tržišnih preduslova.

⁵ Podaci preuzeti iz Izvještaja o stanju sektora osiguranja u Republici Srpskoj za period od 1. januara 2022. do 31. decembra 2022. godine (https://www.azors.rs.ba/azors/podaci/Izvjestaj_S2022G.pdf).

⁶ Podaci preuzeti iz Izvještaja o stanju sektora osiguranja u Republici Srpskoj za period od 1. januara 2022. do 31. decembra 2022. godine (https://www.azors.rs.ba/azors/podaci/Izvjestaj_S2022G.pdf).

⁷ Zakon o izmjenama Zakona o obaveznim osiguranjima u saobraćaja („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 78/20).

⁸ Zaključak broj: 04/1-012-2-2400/22 od 30. juna 2022. godine i Zaključak broj: 04/1-012-2-3855/22 od 20. oktobra 2022. godine.

Nadalje, kako je za stabilnost domaćeg sektora osiguranja poželjno harmonizovanje dinamike liberalizacije u oba entiteta s obzirom na međuentitetsko poslovanje osiguravača, tokom pripreme ovog zakona Ministarstvo finansija, kao obrađivač propisa u oblasti osiguranja, vodilo je kontinuiranu korespondenciju i razmjenjivalo stavove prema problematici liberalizacije cijena AO sa Federalnim ministarstvom finansija. Opreza radi, a imajući u vidu proceduralnu neizvjesnost dinamike predlaganja, odnosno usvajanja zakona, kao i činjenicu da konačno zakonsko rješenje utvrđuju zakonodavni organi entiteta, s ciljem očuvanja stabilnosti domaćeg tržišta, predloženo je normiranje ovog pitanja u Republici Srpskoj na način koji Agenciju ovlašćuje da upravlja dinamikom procesa djelimične liberalizacije, kako to okolnosti budu zahtijevale.

Treba napomenuti da je prethodni višegodišnji period važenja zakonskih normi koje uređuju oblast osiguranja od AO protekao u podizanju svijesti osiguravača o potrebi blagovremene pripreme za uspješan prelazak na slobodno tržište AO. Već od 2015. godine osiguravači samostalno donose uslove osiguranja, poštujući zakonske minimume zaštite prava osiguranika i trećih oštećenih lica. Takođe, unapređeni su ne samo kapitalna osnova pojedinačnih društava, već i njihove organizaciono-tehničke, računovodstvene i statističke pretpostavke za uspješnu tranziciju. U toku je i izrada novog zakona o društvima za osiguranje kojim bi se zahtjevi vezani za upravljanje rizicima, izvještavanje i transparentnost poslovanja normirali u skladu sa savremenim zakonskim rješenjima iz uporednog prava, relevantnim direktivama Evropske unije i drugim međunarodnim standardima. Takođe, u skladu sa podzakonskim aktima Agencije, društava za osiguranje su već formirala statističke baze podataka (za period od 2017. godine pa nadalje) koje će se koristiti za izradu cjenovnika premija AO u uslovima njegovog slobodnog utvrđivanja. Ipak, statističke pretpostavke nije dovoljno stvarati samo u okviru pojedinačnih društava za osiguranje, već i na nivou sektora, s obzirom na to da slobodno formiranje cijena AO podrazumijeva potpunu individualizaciju rizika. Stoga, s ciljem pripreme tržišta osiguranja za doba slobodnog utvrđivanja cjenovnika AO, ovim zakonom je predloženo formiranje centralne elektronske evidencije, dostupne osiguravačima, a koja bi sadržavala podatke o ugovorima o osiguranju, štetnim događajima, te procjeni i likvidaciji šteta. Centralnu elektronsku evidenciju vodio bi Zaštitni fond Republike Srpske, kao pravno lice zakonom osnovano sa javnim ovlašćenjima, a čije članice su sva društva za osiguranje koja u Republici Srpskoj obavljaju vrste osiguranja od AO i osiguranje putnika u javnom prevozu. Prijedlog je zasnovan na pokazateljima dobrog poslovanja Zašitnog fonda, njegovog uspješnog izvršavanja zakonom mu povjerenih zadataka i nadležnosti, a sve s ciljem efikasnog korišćenja institucionalnih kapaciteta i daljeg unapređenja značaja ovog subjekta na tržištu osiguranja.

Centralna elektronska evidencija, sa sveobuhvatnim višegodišnjim serijama podataka o karakteristikama osiguranika/vozača, vrstama i tipovima vozila, registarskim područjima i nastalim štetama za višegodišnji period, trebala bi da omogući preciznije i kvalitetnije utvrđivanje sopstvenih cjenovnika za osiguranje od AO, ali i da doprinese pravičnoj naknadi štete nastale u ovoj vrsti osiguranja.

U skladu sa sistemom osiguranja u BiH, ustavnopravnim poretkom i zakonskim nadležnostima, Ministarstvo finansija će, kao obrađivač ovog zakona, kao što je i do sada postupalo, dostaviti zakon na mišljenje Upravnom odboru Agencije za osiguranje u Bosni i Hercegovini.

Imajući u vidu navedeno, a s ciljem sprečavanja materijalizacije rizika na tržištu osiguranja, vezanih za liberalizaciju cijena AO u okolnostima kada za to nisu ispunjene nužne pretpostavke, predlaže se donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o obaveznom osiguranjima u saobraćaju. Takođe, zakonom se predlaže obaveza kontinuiranog preispitivanja efekata primjene ovog zakona, kao i napretka i ispunjenosti uslova za buduće zakonodavne aktivnosti u ovoj oblasti. Jasno je da model apsolutnog administrativnog

uređenja cijena AO nije održiv na dugi rok, te da on, pored određenih poželjnih karakteristika zaštite, sadrži i brojne slabosti koje se prevazilaze modelom slobodnog tarifiranja, ali uz prethodno ispunjene uslove stabilnog i robusnog sektora osiguranja.

V OBRAZLOŽENJE PREDLOŽENIH RJEŠENJA

Članom 1. predložena je izmjena člana 12. Zakona, kojim su regulisane djelimična i potpuna liberalizacija premija AO. Budući da je zakonski rok za uvođenje djelimične liberalizacije oktobar 2023. godine, a da, prema analizi Agencije, još uvijek ne postoji dovoljna spremnost tržišta osiguranja za napuštanje režima administrativnog određivanja cijena osiguranja AO usljed negativnih posljedica, prvo virusa korone, a potom i globalnih dešavanja, predloženo je prolongiranje ovog reformskog procesa najkasnije do kraja 2026. godine. Kako bi se pravovremeno reagovalo na eventualne pozitivne kontrakcije tržišta, predloženo je da se omogući Agenciji da, i prije ostavljenog roka za uvođenje djelimične liberalizacije, u slučaju da procijeni zadovoljavajući nivo spremnosti tržišta osiguranja ili to druge okolnosti budu nalagale, društva za osiguranje uvede u režim djelimične liberalizacije, u kojem društva za osiguranje donose sopstvene cjenovnike osiguranja AO, a na koje Agencija daje prethodnu saglasnost.

Nadalje, imajući u vidu neizvjesnost tržišnih kretanja, ovim zakonom odustalo se od određivanja datuma primjene potpune liberalizacija, te su u tom smislu brisani st. 7. i 8. u članu 12. Zakona. S tim u vezi, utvrđen je novi pristup prethodnog preispitivanja ispunjenosti pretpostavki za sprovođenje ove reformske mjere putem kontinuiranog praćenja i izvještavanja Narodne skupštine Republike Srpske od strane Agencije (utvrđeno novim članom 71b).

Članom 2. predložena je izmjena člana 15. kojim je definisana obaveza društvima za osiguranje da prikupljaju, obrađuju i čuvaju lične i druge podatke, te da formiraju i vode bazu podataka o ugovorima o osiguranju, štetnim događajima i procjeni i likvidaciji šteta. S obzirom na to da je u praksi uočena potreba da se pomenuti podaci čuvaju i duže od zakonom utvrđenog roka, tj. sedam godina po isteku ugovora o obaveznom osiguranju, predloženo je da se podaci čuvaju najmanje sedam godina, pri čemu je Agencija ovlašćena da podzakonskim aktom dodatno uredi rokove čuvanja podataka u zavisnosti od njihovog sadržaja.

Članom 3. predloženo je da se poslije člana 54. dodaju novi čl. 54a. i 54b. Članom 54a. predlaže se da Zaštitni fond uspostavi i vodi centralnu elektronsku evidenciju podataka neophodnih za zaključivanje ugovora o osiguranju i rješavanje odštetnih zahtjeva. Uspostavljanje centralne elektronske evidencije trebalo bi da društvima za osiguranje omogući preciznije i kvalitetnije utvrđivanje sopstvenih cjenovnika za osiguranje od AO. S obzirom na to da je Zaštitni fond pravno lice sa javnim ovlašćenjima, osnovano u skladu sa Zakonom, pri čemu su sva društva za osiguranje kao i filijale društava iz Federacije BiH koja pružaju usluge osiguranja u vrsti AO njegove članice, predloženo je da centralnu elektronsku evidenciju vodi Zaštitni fond. Imajući u vidu da su društva za osiguranje dužna da vode vlastite baze podataka o ugovorima o osiguranju, štetnim događajima i procjeni i likvidaciji šteta, predloženo je da određene podatke kontinuirano dostavljaju i Zaštitnom fondu, na koji način bi se omogućilo da na jednom mjestu ovlašćenim korisnicima budu dostupne višegodišnje serije podataka o karakteristikama osiguranika, vrstama i tipovima vozilima i drugim podacima neophodnim za pravično utvrđivanje premija u režimu individualizacije rizika, kao i pravične naknade štete iz AO. Pored ovog izvora podataka, predloženo je da se podaci prikupljaju iz registara nadležnih organa na osnovu usaglašenih protokola i potpisanih sporazuma. Naravno, utvrđena je obaveza da se podaci u evidencijama obrađuju, čuvaju i dostavljaju u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita ličnih podataka. Nadalje, ovim

članom predviđeno je da se baze podataka društva za osiguranje, centralne elektronske evidencije formiraju i vode primjenom posebnog informacionog sistema, koji obezbjeđuje pribavljanje sveobuhvatnih i tačnih podataka, njihovu pravovremenu dostupnost ovlaštenim korisnicima, te pouzdanu vezu razmjene podataka sa učesnicima u procesu evidentiranja podataka. U skladu sa rokom čuvanja podataka pohranjenih u bazama podataka društava za osiguranje, predložen je rok od najmanje sedam godina za čuvanje podataka u centralnoj elektronskoj evidenciji. Sadržaj centralne elektronske evidencije, način i rokovi prikupljanja i čuvanja podataka, vođenja i pristupa podacima predloženo je da Agencija uredi svojim podzakonskim aktom.

Članom 54b. predloženo je da se prošire nadležnosti Zaštitnog fonda u smislu da može obavljati i druge pomoćne poslove koji doprinose izvršavanju njegovih osnovnih zadataka, kao što su organizovanje stručne obuke svojih članova, zastupnika i posrednika u osiguranju i edukacija osiguranika i korisnika osiguranja. Prijedlog je zasnovan na pokazateljima dobrog poslovanja Zaštitnog fonda, njegovog efikasnog izvršavanja zakonom mu povjerenih zadataka i nadležnosti, a sve s ciljem korišćenja kapaciteta i daljeg unapređenja značaja ovog subjekta na tržištu osiguranja.

Čl. 4, 5. i 6. izvršeno je tehničko usklađivanje prekršajnih odredaba u pogledu poziva na članove koji su se mijenjali ovim zakonom, pri čemu su visine novčanih kazni za definisane prekršaje ostale nepromijenjene. Podsjećanja radi, izmjenama Zakona iz 2020. godine značajno su pooštrene kaznene mjere s ciljem unapređenja tržišne discipline društava za osiguranje, te njihove pripreme za djelimičnu, odnosno potpunu liberalizaciju cijena AO. Članom 5. uvedene je prekršajna mjera za društva za osiguranje koja ne dostave podatke Zaštitom fondu na propisan način.

Članom 6. uvedena je prekršajna odredba za Zaštitni fond u slučaju da ne uspostavi i ne vodi centralnu elektronsku evidenciju.

Članom 7. dodaje se novi član 70a. kojim se propisuje rok za usaglašavanje poslovanja društva za osiguranje i Zaštitnog fonda sa ovim zakonom. Budući da je za vođenje baza podataka kako u društvima za osiguranje, tako i kod Zaštitnog fonda potrebno uspostaviti međusobno kompatibilne informacione sisteme koji podržavaju efikasnu razmjenu podataka, rok za usklađivanje njihovog poslovanja predloženo je da bude godinu dana od dana stupanja na snagu akta Agencije iz člana 54a. stav 10. Zakona.

Članom 8. dodaju se novi čl. 71a. i 71b. kojima su definisane obaveze Agencije: rok u kojem donosi akte propisane ovim zakonom i način izvještavanja o efektima primjene zakona, s ciljem blagovremenog informisanja o ispunjenosti pretpostavki za punu slobodu utvrđivanja premija AO. Na ovaj način efikasnije će se upravljati dinamikom procesa liberalizacije cijena osiguranja AO, a na osnovu efekata djelimične liberalizacije.

Članom 9. definisano je da ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srpske“.

VI RAZLIKE PRIJEDLOGA U ODNOSU NA NACRT ZAKONA

Narodna skupština Republike Srpske je na Petoj redovnoj sjednici, održanoj 28. septembra 2023. godine, razmatrala te bez primjedaba i sugestija usvojila Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o obaveznim osiguranjima u saobraćaju.

Imajući u vidu da Ministarstvo finansija u međuvremenu nije zaprimilo primjedbe na Nacrt zakona, sadržaj Prijedloga zakona identičan je tekstu Nacrta zakona.

VII PROCJENA UTICAJA ZAKONA NA UVOĐENJE NOVIH, IZMJENU ILI UKIDANJE POSTOJEĆIH FORMALNOSTI KOJE OPTEREĆUJU PRIVREDNO POSLOVANJE

Uvidom u Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o obaveznim osiguranjima u saobraćaju i Obrazac 1. procjene uticaja zakona, Ministarstvo privrede i preduzetništva, u Mišljenju broj: 18.06-020-2724/23 od 23. oktobra 2023. godine, konstatuje da je obrađivač sproveo sljedeće metodološke korake procjene uticaja propisa:

Prijedlog nije planiran Programom rada Vlade Republike Srpske i Programom rada Narodne skupštine Republike Srpske za 2023. godinu.

U vezi sa problemom koji se želi riješiti, obrađivač je naveo da je neophodno prolongirati rok liberalizacije cijena autoodgovornosti, imajući u vidu posljedice korona virusa, značajne inflatorne pritiske i negativne ekonomske posljedice globalnih dešavanja.

Ciljevi koji se žele postići su: očuvanje sektora osiguranja i zaštita osiguranika i akcionara društava za osiguranje.

Kod utvrđivanja opcija za postizanje ciljeva i njihove analize, utvrđeno je da se cilj može postići jedino regulatornom mjerom.

U vezi sa uticajem na javne budžete, obrađivač je naveo da Prijedlog neće uticati na javne budžete. Prijedlogom je predviđeno da se formiraju i vode baze podataka, što bi moglo da ima uticaj na povećanje troškova Zaštitnog fonda Republike Srpske.

U vezi sa uticajem na poslovanje, obrađivač je naveo da se očekuje pozitivan uticaj Prijedloga na društva za osiguranje iz Republike Srpske, kao i filijale društava za osiguranje iz FBiH koja pružaju usluge osiguranja u vrsti autoodgovornosti i funkcionisanje tržišta osiguranja, jer se Prijedlogom odlaže prelazak na liberalno određivanje cijena osiguranja od autoodgovornosti, a što će omogućiti društvima za osiguranje dodatni period za osnaživanje, u pogledu kapitalnih i kvantitativnih zahtjeva. Međutim, Prijedlogom je predviđeno da se formiraju i vode baze podataka primjenom posebnog informacionog sistema, čija nabavka bi mogla da iziskuje dodatne troškove društvima za osiguranje.

Prijedlogom je propisana izmjena formalnosti – saglasnost na tarifu premija i cjenovnik osiguranja od autoodgovornosti, koju izdaje Agencija za osiguranje Republike Srpske, u pogledu početka perioda primjene.

U vezi sa socijalnim uticajem, obrađivač je naveo da će Prijedlog pozitivno uticati na potrošače, tj. osiguranike i akcionare društava za osiguranje, jer se Prijedlogom prolongira uvođenje liberalnog određivanja cijena osiguranja, koje bi zbog nedovoljne spremnosti tržišta osiguranja, moglo izazvati negativne posljedice (nerealno povećanje cijena osiguranja autoodgovornosti, likvidaciju i stečaj društava za osiguranje).

U vezi s uticajem na životnu sredinu, utvrđeno je da Prijedlog ne utiče na životnu sredinu.

U pogledu ostalih metodoloških koraka procjene uticaja propisa, obrađivač je naveo da je zaprimljena inicijativa Udruženja društava za osiguranje Republike Srpske, te da su obavljene konsultacije s predstavnicima Agencije za osiguranje Republike Srpske.

Kada je u pitanju sprovođenje propisa, obrađivač je naveo da je za primjenu zakona odgovorna Agencija za osiguranje Republike Srpske. Pokazatelji za vrednovanje efekata primjene predloženog rješenja su stepen razvijenosti društava za osiguranje (u pogledu kapitala, pokrića tehničkih rezervi, upravljanja troškovima), stepen razvoja standardizovanih podataka o ugovorima o osiguranju i štetnim događajima i efikasnost centralne elektronske evidencije u okviru Zaštitnog fonda Republike Srpske.

Ministarstvo privrede i preduzetništva utvrdilo je da je obrađivač, prilikom sprovođenja procjene uticaja propisa, postupio u skladu s Odlukom o procjeni uticaja propisa.

VIII FINANSIJSKA SREDSTVA I EKONOMSKA OPRAVDANOST DONOŠENJA ZAKONA

Za sprovođenje ovog zakona nije potrebno izdvojiti sredstva iz budžeta Republike Srpske.

ZAKON O OBAVEZNYM OSIGURANJIMA U SAOBRAĆAJU
(Tekst predloženih izmjena i dopuna ugrađen u osnovni tekst Zakona)

Uslovi osiguranja i tarife premija osiguranja
Član 12.

(1) Društvo za osiguranje koje obavlja vrste osiguranja iz člana 2. ovog zakona dužno je da donese uslove osiguranja od autoodgovornosti, kao i uslove osiguranja i tarife premija za vrste obaveznih osiguranja iz člana 2. t. 1), 3) i 4) ovog zakona i dostavi ih Agenciji za osiguranje Republike Srpske (u daljem tekstu: Agencija) najkasnije osam dana od dana donošenja.

(2) Upravni odbor Agencije donosi zajedničku tarifu premija i cjenovnik za osiguranje od autoodgovornosti **i utvrđuje rok njihove primjene, a koji ne može biti duži od 31. decembra 2026. godine.**

(3) Najkasnije 90 dana prije isteka roka/perioda iz stava 2. ovog člana, društvo za osiguranje dužno je Agenciji dostaviti, radi davanja saglasnosti, sopstvenu tarifu premija i cjenovnik za osiguranje od autoodgovornosti

(4) Agencija izdaje saglasnost iz stava 3. ovog člana ukoliko je tarifa premija i cjenovnik u skladu sa propisima o osiguranju, aktima Agencije, aktuarskim načelima i pravilima struke.

(5) Upravni odbor Agencije donosi smjernice koje su društva za osiguranje dužna primjenjivati u izračunavanju tarife premija iz stava 3. ovog člana.

(6) Danom prestanka važenja zajedničke tarife premija i cjenovnika za osiguranje od autoodgovornosti iz stava 2. ovog člana, društvo za osiguranje stiče pravo na primjenu sopstvene tarife premija i cjenovnika za osiguranje od autoodgovornosti iz stava 3. ovog člana za koju je dobilo prethodnu saglasnost Agencije.

(7) Uz tarifu premija društvo za osiguranje dužno je Agenciji dostavljati i:

1) tehničke osnove koje upotrebljava pri utvrđivanju tarifa premija i

2) pozitivno mišljenje ovlašćenog aktuara o adekvatnosti tehničkih osnova i premija koje se izračunavaju za rizike koji se preuzimaju u osiguranju, te o njihovoj mogućnosti za trajno ispunjavanje svih obaveza društva za osiguranje iz ugovora o osiguranju, uključujući i formiranje dovoljnih tehničkih rezervi za osiguranje.

(8) Agencija je nadležna da kao mjere nadzora nalaže izmjene, odnosno dopune uslova osiguranja i tarifa premija ukoliko utvrdi da oni nisu usaglašeni sa ovim zakonom, aktima Agencije, aktuarskim načelima i pravilima struke.

(9) Društvo za osiguranje dužno je uslove osiguranja iz stava 1. ovog člana, koji su dostavljeni Agenciji u okviru obaveze obavještanja, učiniti javno dostupnim.

Obaveza prikupljanja podataka
Član 15.

(1) Društvo za osiguranje dužno je da prikuplja, obrađuje i čuva lične i druge podatke, te da formira i vodi bazu podataka o:

1) ugovorima o osiguranju (osiguranicima, osiguranim prevoznim sredstvima i slično),

2) štetnim događajima i

3) procjeni i likvidaciji šteta.

(2) Podaci iz stava 1. ovog člana prikupljaju se, obrađuju, čuvaju i koriste, u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita ličnih podataka i propisima o načinu prikupljanja, čuvanja i dostavljanja podataka iz oblasti osiguranja, propisanih ovim zakonom.

(3) Podaci iz stava 1. ovog člana čuvaju se **najmanje** sedam godina po isteku ugovora o obaveznom osiguranju, odnosno po okončanju postupka naknade štete.

(4) Podatke iz stava 1. ovog člana mogu koristiti, bez naknade, i oštećena lica, prilikom podnošenja odštetnog zahtjeva društvu za osiguranje.

(5) Upravni odbor Agencije donosi akt kojim propisuje sadržaj podataka iz stava 1. ovog člana, kao i način i **rokove** njihovog prikupljanja, čuvanja i dostavljanja.

Centralna elektronska evidencija

Član 54a.

(1) **Zaštitni fond je dužan da vodi centralnu elektronsku bazu podataka propisanih članom 15. stav 1. ovog zakona (centralna elektronska evidencija) neophodnih za zaključivanje ugovora o osiguranju i rješavanje odštetnih zahtjeva.**

(2) **Podatke za centralnu elektronsku evidenciju Zaštitni fond prikuplja, obrađuje, čuva i dostavlja u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita ličnih podataka i propisima o načinu prikupljanja, čuvanja i dostavljanja podataka iz oblasti osiguranja, kao i primjenom statističkih standarda osiguranja.**

(3) **Podaci za centralnu elektronsku evidenciju prikupljaju se od društava za osiguranje, a mogu se prikupljati i iz registara, odnosno evidencija nadležnih organa na osnovu prethodno usaglašenog protokola i potpisanog sporazuma.**

(4) **Zaštitni fond i društvo za osiguranje koriste lične podatke o osiguranicima iz centralne elektronske evidencije isključivo u svrhu za koju su podaci pribavljeni.**

(5) **Društvo za osiguranje je dužno da propisane podatke dostavlja Zaštitnom fondu prema sadržaju, na način i u rokovima koje propiše Agencija.**

(6) **Društvo za osiguranje i Zaštitni fond formiraju i vode baze podataka iz člana 15. ovog zakona primjenom informacionih sistema koji obezbjeđuju pribavljanje sveobuhvatnih i tačnih podataka, u skladu sa potrebama i zahtjevima poslovanja, čuvanje i obradu tih podataka, njihovu pravovremenu dostupnost ovlašćenim korisnicima, visoku pouzdanost i zaštitu podataka od neovlašćenog pristupa, kontinuitet poslovanja, kao i pouzdanu vezu za razmjenu podataka sa učesnicima u procesu evidentiranja podataka.**

(7) **Obaveze formiranja i vođenja baza podataka i njihovog dostavljanja Zaštitnom fondu, kao i način korišćenja podataka iz centralne elektronske evidencije propisanih ovim članom, primjenjuju se i na filijale u Republici Srpskoj društava sa sjedištem izvan Republike Srpske.**

(8) **Podaci iz centralne elektronske evidencije čuvaju se najmanje sedam godina po isteku ugovora o obaveznom osiguranju, odnosno po okončanju postupka naknade štete.**

(9) **Zaštitni fond je dužan da Agenciji i Ministarstvu finansija dostavlja podatke iz centralne elektronske evidencije, na njihov zahtjev.**

(10) **Upravni odbor Agencije donosi akt kojim razrađuje sadržaj podataka centralne elektronske evidencije, način i rokove njihovog prikupljanja, čuvanja, vođenja i dostavljanja, kao i način pristupanju tim podacima.**

Ostali poslovi Zaštitnog fonda
Član 54b.

Zaštitni fond može da organizuje stručne obuke svojih članova, zastupnika i posrednika u osiguranju, kao i edukaciju osiguranika i korisnika osiguranja, te da obavlja i druge pomoćne poslove koji doprinose izvršavanju osnovnih zadataka Zaštitnog fonda.

Član 66.

(1) Novčanom kaznom od 30.000 KM do 90.000 KM kazniće se za prekršaj društvo za osiguranje ako:

1) zaključi ugovor o obaveznom osiguranju suprotno odredbama ovog zakona, uslovima osiguranja i tarifama premija osiguranja (član 10. stav 1),

2) odbije ponudu za zaključivanje ugovora o obaveznom osiguranju, a osiguranik prihvata uslove pod kojima društvo za osiguranje obavlja tu vrstu osiguranja (član 10. stav 2),

3) ugovori osigurane sume niže od propisanih (član 10. stav 4, član 18, član 29. st. 1, 2. i 3, član 45. i član 48),

4) ne postupi po nalogu Agencije u vezi sa usaglašavanjem uslova osiguranja i tarifa premija sa ovim zakonom, aktima Agencije, aktuarskim načelima i pravilima struke (član 12. stav 8),

5) ne postupi u skladu sa pravilima postupka i rokovima za rješavanje odštetnog zahtjeva (član 22. st. 1, 3, 4, 5. i 9) i

6) ne izvršava obaveze prema Zaštitnom fondu (član 55. st. 3. i 4).

(2) Novčanom kaznom od 3.000 KM do 9.000 KM kazniće se za prekršaj iz stava 1. ovog člana odgovorno lice u društvu za osiguranje.

Član 67.

(1) Novčanom kaznom od 10.000 KM do 30.000 KM kazniće se za prekršaj društvo za osiguranje ako:

1) kod zaključivanja ugovora o obaveznom osiguranju ne uruči ugovaraču osiguranja, odnosno osiguraniku uslove osiguranja (član 10. stav 3),

2) ne obavijesti nadležni organ o raskidu ugovora o obaveznom osiguranju prije isteka osiguranog perioda (član 10. stav 6),

3) ne donese uslove osiguranja i tarife premija za vrste obaveznih osiguranja u saobraćaju ili ih ne dostavi Agenciji sa propisanom dokumentacijom i u propisanom roku (član 12. st. 1, 3. i 7),

4) ne učini javno dostupnim uslove osiguranja za vrste obaveznih osiguranja u saobraćaju (član 12. stav 9),

5) ne prikuplja, ne obrađuje i ne čuva lične i druge podatke, te ne formira i ne vodi bazu podataka na propisani način (član 15),

6) u postupku rješavanja odštetnog zahtjeva ne postupa na način propisan zakonom i pravilima postupka rješavanja odštetnih zahtjeva (član 23. st. 1, 2, 4, 5. i 6),

7) ne uplaćuje sredstva u propisanom roku (član 26. stav 1),

8) ne dostavlja podatke Agenciji na propisani način (član 40. stav 2),

9) **ne dostavlja podatke Zaštitnom fondu na propisan način (član 54a. st. 5. i 7).**

(2) Novčanom kaznom od 1.000 KM do 3.000 KM kazniće se za prekršaj iz stava 1. ovog člana odgovorno lice u društvu za osiguranje.

Član 68.

(1) Novčanom kaznom od 500 KM do 1.500 KM kazniće se za prekršaj odgovorno lice u Zaštitnom fondu ako Zaštitni fond:

1) ne postupi u skladu sa pravilima postupka i rokovima za rješavanje odštetnog zahtjeva (član 22. st. 1, 3, 4, 5. i 9. i član 53),

2) ne uspostavi i ne vodi centralnu elektronsku evidenciju u skladu sa ovim zakonom (član 54a. stav 1),

3) kod planiranja i knjigovodstvenog evidentiranja ne postupi u skladu sa propisanim pravilima (član 56. st. 1. i 6).

(2) Novčanom kaznom u iznosu od 300 KM do 900 KM kazniće se za prekršaj odgovorno lice u Zaštitnom fondu ako Zaštitni fond:

1) u postupku rješavanja odštetnog zahtjeva ne postupa na način propisan zakonom i pravilima postupka rješavanja odštetnih zahtjeva (član 23. st. 1, 2, 4, 5. i 6. i član 53),

2) ne vodi i ne evidentira podatke o šteti i o tome ne izvještava Agenciju (član 56. st. 2. i 6),

3) ne dostavi Agenciji nerevidirane i revidirane finansijske izvještaje u propisanim rokovima (član 56. st. 3. i 4) i

4) ne dostavi Agenciji izvještaj sa podacima o uplaćenim članarinama i doprinosima u propisanom roku (član 56. st. 5. i 6).

Usklađivanje poslovanja

Član 70a.

Društvo za osiguranje i Zaštitni fond dužni su da usklade svoje poslovanje sa odredbama ovog zakona u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu akta Upravnog odbora Agencije iz člana 54a. stav 10. ovog zakona.

Donošenje akata

Član 71a.

Upravni odbor Agencije donosi akt iz člana 54a. stav 10. ovog zakona u roku od 90 dana od dana njegovog stupanja na snagu.

Izvještaj o efektima primjene Zakona

Član 71b.

Agencija u okviru izvještaja koje dostavlja Vladi Republike Srpske, odnosno podnosi Narodnoj skupštini Republike Srpske, u skladu sa zakonom kojim se uređuju njena nadležnost i rad, izvještava i o efektima primjene člana 12. ovog zakona, kao i o ispunjenosti uslova za utvrđivanje prestanka obaveze društvu za osiguranje da pribavlja prethodnu saglasnost Agencije na sopstvenu tarifu premija i cjenovnik za osiguranje od autoodgovornosti propisanu tim članom.